

PARTICULARITĂȚILE ELABORĂRII METODOLOGIEI CERCETĂRIILOR ȘTIINȚIFICE ÎN PROIECTELE ECONOMICE FUNDAMENTALE

Dr. hab., prof. cercet. **Alexandru STRATAN**

Dr. hab., prof. cercet. **Gheorghe ILIADI**

Institutul Național de Cercetări Economice al AȘM

PECULIARITIES OF DEVELOPMENT OF THE SCIENTIFIC RESEARCH METHODOLOGY WITHIN THE FUNDAMENTAL ECONOMIC PROJECTS

Summary. The present article focuses on the methodology of scientific research in fundamental economic projects, which involves solving a vast number of problems. Also, have been specified peculiarities of methodologies' elaboration relying on the improvement of the methodical instruments (techniques, procedures and approaches) and on current use of information in the modern economy. The research methods are presented throughout its multiaspectual character.

Keywords: analysis, fundamental research methodology of scientific research, science.

Rezumat. Articolul stăruie asupra metodologiei cercetărilor în cadrul unor proiecte economice fundamentale, ceea ce presupune soluționarea unui șir de probleme vaste în domeniul investigațiilor științifice. Sunt specificate, de asemenea, particularitățile elaborării metodologiei, centrate pe perfecționarea mijloacelor metodice (tehnicilor, procedurilor și abordărilor) și utilizarea informației actuale a economiei naționale la etapa contemporană. Sunt prezentate metode de cercetare în toată multiaspectualitatea lor.

Cuvinte-cheie: analiză, cercetări fundamentale, metodologia cercetării științifice, știință.

Elaborarea metodologiei de cercetare a problemelor fundamentale constituie o preocupare prioritară a științei economice naționale. Interesul pentru acest aspect al activității științifice este condiționat de transformările calitative produse în viața socio-economică, de apariția noilor procese și fenomene, care anterior nu prezentau un obiect de studiu.

Actualmente, în lipsa unei analize detaliate și complexe a particularităților metodologiei privind elaborarea unor proiecte economice fundamentale, nu pot fi satisfăcute exigențele legate de gestiunea pieței. Concentrarea atenției asupra metodologiei de cercetare a relațiilor de piață dictează, de asemenea, direcția dezvoltării științei economice în perioada de tranziție, fapt ce impune o interpretare teoretică temeinică a materialului factual.

Soluționarea creativă a problemei abordate se bazează pe metoda dialectică, pe iscusința pătrunderii în misterele vieții sociale, pe identificarea cauzelor interne ale dezvoltării economice, a mecanismului complicat de funcționare a economiei de piață. Cunoașterea și aplicarea acestei metode permite evitarea alunecărilor pe suprafață și a exercițiilor scolastice zadarnice. Dialectica protejează cercetătorul de prizonieratul factorilor particulari și al fenomenelor accidentale, precum și de tentația de a potrivi faptele în conformitate cu schemele întocmite abstract [1].

În orice știință, aplicarea dialecticii nu este o sarcină strict mecanică. Metoda de cercetare a fiecărui domeniu al naturii ori a vieții sociale ține cont neapărat de specificul acestuia, de particularitățile obiectului științei date. De aceea, metoda de cercetare creează „unitatea dintre general și particular”.

Anumite explicații necesită categoria senzitiv-concretă ori empirică. Esența acestei categorii (trebuie să fie examinată în calitate de „categorie pereche” imaginar-concretă ori spiritual-concretă) stă în faptul că reflectă realitatea obiectivă, evenimentele vieții economice, modul de atribuire a bunurilor materiale, organizarea și structura producției, gestionarea volumului și ritmurilor de producție, repartizarea venitului național etc. Anume în această calitate concretul se manifestă ca punct inițial în cercetare, fiind un element principal pentru etapa empirică de creare a generalizărilor economice, interpretând concretul ca realitate obiectivă, iar metoda empirică – ca cercetare bazată pe această realitate.

Circulația cunoașterii științifice include două trepte de cercetare. Prima – de la concret la abstract, de la fenomen la esență (realitate), de la analiza proceselor reale economice la generalizările și concluziile teoretice în baza acestei analize. A doua – de la abstract la concret, de la esență la fenomen, de la cele mai principale concluzii teoretice la explicarea între-

gii multitudini și varietăți a categoriilor economice. Ambele trepte de cercetare sunt exprimate concentrat în formula cunoscută: „De la contemplarea vie la gândirea abstractă și de la ea la practică – aceasta este calea dialectică a cunoașterii adevărului, realității obiective”.

În procesul abstractizării științifice, adică a abstractizării de la secundar, gândirea tot mai mult pătrunde în esență și, astfel, „se apropie de adevăr”. Abstracțiile științifice, formulate în procesul acestei circulații, dezvăluie mai profund natura interioară a unui sau altui fenomen decât evenimentele empirice studiate concret.

Astfel, metoda dialectică în procesul de cercetare include trecerea reciprocă de la concret la abstract și de la abstract la concret, examinând (drept primă etapă) calea de la concret în toată multiaspectualitatea lui la formularea celor mai importante și abstracte categorii. Totodată, în literatura didactică este redus uneori numărul treptelor coborârii de la abstract la concret și, drept consecință, metoda cercetării este confundată cu metoda expunerii.

Un loc important în studierea metodei de cercetare în cadrul proiectelor fundamentale îl ocupă examinarea treptelor cunoașterii științifico-teoretice la valorificarea științifică a universului. Fiind parte a cunoașterii științifice, etapa studierii empirice este predecesoarea etapei cercetării teoretice, în baza căreia se creează însăși teoria ca sistem al principalelor și celor mai importante legi și noțiuni ale științei respective.

Etapă teoretică de studiere a materialului, după cum este bine cunoscut, are loc doar în cercetarea științifică din cadrul proiectelor instituționale fundamentale, care formulează ipoteze și construiesc sisteme teoretice. Analiza teoretică presupune studierea materialului metodologic, dar și se efectuează cu mult înainte, deoarece generalizarea și interpretarea faptelor (evenimentelor), a relațiilor economice reale, întotdeauna se bazează pe una din totalitatea ideilor și reprezentărilor teoretice.

Unitatea studierii empirice și teoretice este evidentă, în special, din punct de vedere experimental. Organizarea experimentului presupune alegerea unei anumite totalități de idei supuse verificării. Totodată, experimentul generează un material real nou, generalizează arsenalul experienței practice. Examinând studierea empirică drept treaptă necesară a cercetării științifice, nu trebuie să uităm că este vorba despre metoda în ansamblu. Orice studiu științific poate fi început cu diferite etape. El poate, în genere, să nu includă etapele studierii empirice, dacă se bazează pe evenimentele științei deja acumulate, generalizate și verificate. Cu alte cuvinte, cercetarea poate începe

cu oricare etapă de mișcare de la concret la abstract, întrucât, dacă fiecare cercetător ar trebui să parcurgă toată calea științei de la început până la sfârșit, atunci ritmurile progresului științific ar încetini considerabil. Însă astfel de situații nu există, deoarece cercetătorul întotdeauna primește ștafeta de la predecesorii săi. Cu toate acestea, referitor la metoda de cercetare în ansamblu, necesitatea etapei empirice de studiere este indiscutabilă. Într-adevăr, pentru a înțelege, se impune purcederea la interpretarea faptelor, studierea de la empiric, adică de la experimente și erori, la general. Cum se spune în popor: „Pentru a învăța să înoți trebuie să intri în apă”.

La etapa investigațiilor, trecând de la analiza fenomenelor la constatarea celor mai profunde esențe ale lor, știința descoperă legi, categorii și legități. Anume descoperirea legilor ridică cercetarea la nivelul adevăratei științe. Baza inițială pentru soluționarea acestei sarcini este studierea multitudinii de procese reale ale dezvoltării social-economice, evidențierea particularităților lor stabile și repetate. Pornind de la aceasta, trebuie de luat în considerare asigurarea metodologică a efectuării cercetărilor științifice, care prevede un ansamblu de revendicări și îndeplinirea cărora creează condiții necesare pentru fundamentarea programelor, proceselor și rezultatelor proiectelor fundamentale. Ele pot fi explicate în descrierile succinte de mai jos.

Alegerea direcției cercetărilor include justificarea investigațiilor, metodele de îndeplinire a sarcinilor și evaluarea lor comparativă, actualitatea cercetărilor, primordialitatea efectuării, solicitarea lor în practică, importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării.

O atenție deosebită se acordă analizei profunde a materialelor științifice la tema vizată. Situația cercetată va facilita formularea problemei de cercetare, elaborarea poziției proprii și determinarea scopului și obiectivelor etapei de cercetare, direcțiilor de soluționare a ei.

O importanță majoră are desfășurarea profundă și alegerea foarte argumentată a mijloacelor metodice (tehnicilor, procedeelelor și abordărilor) ale cercetărilor preconizate, în corespundere cu baza informațional-statistică oficială, cu informația primară departamentală și cea a instituțiilor de resort.

Metodele alese pentru procesul de investigație trebuie să fie bine gândite, generalizate și motivate, în scopul obținerii rezultatelor mai performante și eficiente care, la rândul lor, vor forma un nivel înalt pentru fundamentarea metodologiei comune, elaborată pentru investigațiile etapelor curente [2].

Metodele predestinate cunoașterii științei economice în formă de proiect fundamental pot fi administrate în procesul de cercetare, din grupa comasată

a metodelor teoretice de cercetare care reies din două trepte ale metodei dialectice de cercetare:

1. ascensiunea de la concret la abstract, de la fenomen la esență (realitate), de la analiza proceselor reale economice la generalizările și concluziile teoretice în baza acestei analize;

2. de la abstract la concret, de la esență la fenomen, de la principalele concluzii teoretice la explicarea întregii multitudini și bogății ale categoriilor economice.

În calitate de metode de cercetare teoretică pot servi: abordarea sistemică, analiza și sinteza, inducția și deducția, analiza monografică, modelarea logico-descriptivă, precum și tehnici, procedee și abordări ca mijloace metodice de perfecționare, modernizarea și adaptarea metodelor menționate la condițiile stadiului ciclului economic.

Pentru trecerea de la generalizările teoretice la analiza realității cercetate este necesar de a introduce forme tranziționale corespunzătoare, conform circulației ideii științifice, de la esență la fenomen, de la abstract la concret, utilizând metoda monografică, observarea, compararea, gruparea, raționamentul, dinamica și alte metode inerente disciplinelor economice.

Procesul cercetărilor teoretice include determinarea caracterului și conținutului investigațiilor metodologice, conceptelor teoretice și metodelor de cercetare. Aceasta reprezintă a doua direcție a asigurării metodologiei elaborărilor problemei etapelor proiectelor, o importanță deosebită fiind acordată necesității predării, monitorizării, respectării și administrării mijloacelor metodice (ca ansamblu al tehnicilor, procedeele și abordărilor) preconizate și corespunderii lor cu cele folosite și efectuate.

Descrierea metodologiei cercetărilor (pentru proiecte fundamentale) conține nu doar utilizarea metodelor programate, ci și elaborarea altora noi, propuse de executorii lucrării (paradigme, ipoteze, legitiți, legi și categorii economice și filozofice, modele și metode), inclusiv cele care au fost folosite după o oarecare schimbare, ajustare și perfecționare.

Concomitent, monitoringul cercetărilor care prevede realizarea metodologiei trebuie să urmărească corespunderea rezultatelor cercetărilor obținute cu cele preconizate. Foarte importantă este reflectarea rezultatelor obținute ca urmare a utilizării metodelor științifice programate și corespunderea lor bazei informațional-statistice oficiale.

Generalizarea și evaluarea rezultatelor cercetărilor, care vor include soluții complete, sarcinile stabilite și recomandările pentru direcțiile următoare ale lucrărilor, evaluarea autenticității rezultatelor obținute și compararea lor cu rezultatele analogice

ale lucrărilor naționale și internaționale asigură justificarea continuării sau întreruperii cercetărilor ulterioare.

Următoarea, a treia direcție a sistemului de măsuri pentru elaborarea și utilizarea bazelor metodologice în procesul investigațiilor și pregătirii raportului anual al proiectelor fundamentale programate, este totalizarea și evaluarea rezultatelor cercetării. În compartimentul respectiv se expun rezultatele cercetării, avantajele și valoarea elaborărilor propuse. Se descriu, în mod real și autocritic, rezultatele obținute în comparație cu cele preconizate, se explică cauzele discordanțelor, în cazul în care ele există, se determină îndeplinirea totală sau parțială a sarcinilor proiectului. Se evidențiază detaliat și concret gradul de noutate a investigațiilor și originalitatea științifică, semnificația teoretică, impactul lor asupra preferinței științei economice și dezvoltării economiei naționale. Concluziile generalizate și recomandările se prezintă în formă de sugestii privind cercetările de perspectivă.

Pornind de la particularitățile tipologice de bază ale rapoartelor lucrărilor de cercetare științifică, este posibil de a generaliza cerințele față de elaborarea lor în următoarele norme:

1. Specificul rapoartelor ca lucrări științifice constă în faptul că executorii trebuie să clasifice, în viziunea lor, rezultatele obținute și să demonstreze valoarea științifică a unor sau altor poziții, bazându-se nu numai pe autoritatea științifică și părerile/tradițiile existente, dar și, nu în ultimul rând, pe convingerea proprie în corectitudinea lor.

2. Specificul rapoartelor lucrărilor de cercetare științifică condiționează necesitatea argumentării tuturor pozițiilor științifice reflectate în conținutul lor, fiecare fapt sau presupunere trebuie să fie însoțit de explicația și argumentul său bine fundamentat și tratat nemijlocit cu utilizarea diferitor mijloace metodice (tehnici, procedee și abordări științifice). În acest scop, executorii, în calitate de dovezi, trebuie să utilizeze valorile specifice și caracteristice științei, fiecare trebuie să fie logic argumentată.

De la studierea anumitor legi, luate ca independente, procesul de cercetare se direcționează spre metodologia cunoașterii sistemului legilor (categoriilor) și mijloacelor metodice (tehnicilor, procedeele și abordărilor) interconexe și utilizarea conștientă a lor. La această etapă teoria atinge forma sa dezvoltată. De la constatarea celei mai profunde esențe a structurii (orânduirii) sociale, știința parcurge calea constatării și explicării întregii multitudini de procese și fenomene concrete, adică calea mișcării de la abstract la concret. După aceasta apare posibilitatea de a verifi-

ca în practică corectitudinea concluziilor științifice. Aici însă procesul de cercetare nu se încheie. În științele economice speciale el continuă și, bazându-se pe concluziile economiei politice, amplifică procesul de parcurgere spre cunoașterea concretului (ținând cont de divergențele ramurale și altele).

Interpretarea expusă a treptelor cunoașterii științifice poartă un caracter schematic. Neavând posibilitatea de a evita acest lucru în întregime, se poate de făcut două stipulări. În primul rând, descrierea treptei și continuarea circulației cunoașterii științifice sunt situate în această ordine din punct de vedere al cunoașterii și al continuității unor trepte în timp. Este imposibil de a imagina situația astfel ca, odată acumulând și analizând informația factuală și empirică, în continuare să nu se desfășoare activitatea de cercetare a acestui concept. În realitate, procesul dat (acumularea, sistematizarea și generalizarea evenimentelor) continuă permanent, cu atât mai mult că și viața economică nu este constantă. De aceea corespunderea concluziilor teoriei cu evenimentele vieții reale poate fi atinsă numai pe calea dezvoltării neîntrerupte a premiselor teoretice în baza studierii proceselor și fenomenelor noi ce apar în economia națională. Același lucru poate fi spus și referitor la alte trepte. Verificarea prin practică este efectuată nu doar după ce cercetarea s-a încheiat, ea este prezentă în fiecare moment al investigațiilor și implementării.

Generalizarea gândirii teoretice nu trebuie și nu poate fi întreruptă nici pe o clipă, de aceasta depinzând nu doar formularea concluziilor finale, ci și identificarea direcției de căutare a factorilor economici cheie concreți și reali, a mijloacelor metodice pentru sistematizarea și generalizarea lor. Astfel, treptele sus-numite ale cunoașterii științifice se intersectează, presupunându-se și completându-se în mod reciproc [3].

În al doilea rând, în circulația gândirii științifice în domeniul activității economice există trepte și niveluri de abstracție pentru care este inadmisibilă atât confruntarea (compararea) directă a categoriilor, caracteristicilor diferitor niveluri de abstracție (o astfel de eroare, după cum știm, a făcut D. Ricardo, încercând să confrunte direct și nemijlocit valoarea și prețul), cât și trecerea peste o treaptă a cercetării. Diferența dintre treptele de abstracție ține de ordinul esenței (primar, secundar etc.). Același lucru se referă și la fenomenele aflate în concordanță cu nivelul de complexitate, de la factorii unitari până la factorii, fenomenele, procesele masive (tipice, ce se repetă în mod constant). Această circumstanță trebuie luată în considerare, examinând mai detaliat și mai rațional problema treptelor cunoașterii științifice la faza

dezvoltării economiei în tranziție, la care se găsește economia națională autohtonă.

Evidențierea (constatarea) diferitelor niveluri de abstracție are o importanță primordială și se exprimă, în special, în necesitatea purității stilului și aspectului analizei. Esența ei constă în faptul că analiza trebuie să fie efectuată întotdeauna în cadrul categoriilor nivelului dat. Trecerea la categoriile de alt nivel (mai înalt sau mai jos) urmează să fie însoțită neapărat de constatarea verigilor intermediare și a formelor de tranziție, fără de care confruntarea directă a categoriilor de diferit nivel este inadmisibilă.

Necesitatea purității stilului aspectual al analizei se referă la studierea atât a problemelor teoretice particulare, cât și a celor principale. În procesul analizei celor din urmă, absolut inadmisibilă este exagerarea momentului coincidenței abstracțiilor teoretice cu faptele (evenimentele) autentice empirice. Dacă nu se ține cont de această circumstanță, apare pericolul identificării greșite a categoriilor, precum formarea, metoda de producere, cu determinarea segmentului de dezvoltare istorică a unei sau altei țări sau a unui grup de țări. Pentru trecerea de la generalizările teoretice (spre exemplu, privitoare la relațiile pieței dezvoltate) la analiza realității, în cercetare e necesar a introduce forme tranziționale corespunzătoare circulației ideii științifice de la esență la fenomen, de la abstract la concret [4].

Teoria economică modernă, fiind strâns legată cu realitatea practică în procesele de dezvoltare a economiei naționale, se află într-o fază de criză severă a dezvoltării sale și, de aceea, provoacă nemulțumiri considerabile în societate. Investigațiile științifice în domeniul economic, consacrate acestei probleme, înaintează în rândul primordial sarcina elaborării bazelor metodologice a influenței strânse și reciproce a ambelor elemente – componente principale ale sale (metodei și logicii). Selectarea pe bază de dovezi complexe a instrumentelor metodice (tehnicilor, procedeele și abordărilor), precum și aplicarea lor în activitatea practică, permite determinarea particularităților, cerințelor și direcțiilor actuale ale metodologiei cercetărilor economice contemporane.

Acest lucru sugerează că diverse abstracțiuni și ipoteze, fiind parte integrantă a metodologiei și a paradigmei, trebuie să fie considerate ca un set de mecanisme științifice fundamentale și instrumente pentru determinarea dezvoltării științifice specifice în starea social-economică existentă a țării. Ele trebuie, indiscutabil, să includă un anumit stadiu de dezvoltare a subiectului și obiectului de cercetare.

Termenul conceptual de „paradigmă”, introdus de cunoscutul om de știință american, Thomas

Kuhn (vezi *Structura revoluțiilor științifice* editată în anul 1962), reflectă prin sine un set de reguli, norme și metode de cercetare utilizate de către o comunitate științifică în procesul de cercetare. Folosind aceste paradigme, cercetătorii contribuie la dezvoltarea științei cumule, având loc în perioada de creștere cumulativă a științei. Însă la apariția fenomenelor noi, necunoscute, care nu pot fi cercetate cu metodele paradigmei curente, deoarece aceasta nu poate oferi răspunsuri și explicații științifice necesare ale fenomenului nou apărut, comunitatea academică și procesul de cercetare intră în criză. În acest moment intervine schimbarea de paradigmă, adică se produce o revoluție științifică care se manifestă prin modificările în structura de cunoștințe asociate cu asimilarea de noi date empirice. În acest context, Kuhn subliniază, de asemenea, două aspecte principale ale paradigmei – epistemologic și social. Primul este un ansamblu de cunoștințe fundamentale, valori, credințe și tehnici ce reflectă modele de activitate științifică, iar al doilea caracterizează interpretarea teoretică a acestui grup de fenomene sociale. În ambele cazuri, paradigma reflectă îndeplinirea celor două funcții principale: proiectiv-programate și selectiv-prohibitive.

Datorită acestui fapt, filozofia contemporană a științei tratează paradigma ca pe unul din conceptele-cheie care contribuie la o utilizare mai productivă a studiilor teoretice și standardelor metodologice de cercetare științifică.

În sens larg, inițial în mod conceptual, ideile emergente ale paradigmei, percepute de către reprezentanții unei anumite discipline, necesită a fi luate ca fiind de bază, totodată fiind substituibile nu doar anticipat, dar, de asemenea, în curs de dezvoltare a noilor concepte teoretice. Stadiul actual de evoluție a societății, caracterizat prin inovații, creștere de cunoștințe și punerea lor în practică, reflectă, în principal, interconexiunea relativă a obiectului și subiectului cercetării și, cel mai important, stabilește scopurile de cercetare, de schimbare și modernizare a metodelor de cercetare științifică. Această etapă specifică orientează activitățile comune și investigațiile științifice spre o modificare semnificativă a valorilor agregate adoptate și atitudini, normele și practicile predominante într-o anumită perioadă a istoriei în comunitatea științifică.

Cu alte cuvinte, dacă vorbim despre paradigma în metodologia de cercetare economică, împreună cu paradigmele altor discipline (retorică, programare, educație etc.), se pare că o parte semnificativă a terminului nou reflectă o serie de rezultate inovatoare. Acestea trebuie să fie exprimate în metode științifice

pentru a fi utilizate drept un model nou de cercetare științifică. Totodată, paradigma ar trebui să ajute la sistematizarea datelor științifice, ipotezelor și la înțelegerea provocărilor care apar în procesul de cunoaștere științifică. La figurat vorbind, justifică metodologic selectarea și recrutarea de competențe tehnice și mijloace adoptate într-o anumită perioadă de timp de către comunitatea științifică, conform tradiției, cu un studiu metodologic al problemelor economice.

Astfel, paradigma căutată reprezintă sinteza dialectică a principiilor cognitive cu analogiile (opțiunilor) de afișare a realității socioeconomice care definește logica căutării noilor cunoștințe economice sau a modelului de interpretare teoretică a unui grup anumit de fenomene socioeconomice.

Particularitățile indicate ale paradigmei deschid cercetătorilor, în primul rând, posibilitățile de perfecționare creativă a mijloacelor metodice (tehnicilor, procedeele și abordărilor de investigație), utilizând și prelucrând științific argumentat informația statistică oficială, ceea ce contribuie la confirmarea dreptului de autor al executanților proiectului. În legătură cu aceasta se oferă o imagine, că numai în esență, pentru o mai mare precizie a celor indicate, se obține încuviințarea de a trata savanții-cercetători în știința fundamentală ca pe o clasă separată de activitate creativă.

Sintetizând dialectic principiile cognitive și analogice (opționale) consacrate realităților socioeconomice, se poate concluziona că are loc definirea logicii de căutare a noilor modele ale cunoștințelor economice, se interpretează teoretic anumite grupe de fenomene socioeconomice inovaționale și actuale. În acest sens, este necesar să se țină seama de scopul principal al acestui tip de paradigmă, care, mai întâi de toate, constă în asigurarea continuității dezvoltării științei și a lucrărilor științifice, totodată acumulând cunoștințe noi și dezvoltând unele metode inovaționale avansate de cunoaștere a realităților socioeconomice și perspectivele de dezvoltare a acestora.

Având în vedere metodologia ca un set de instalații științifice fundamentale, este necesar, în primul rând, de a generaliza noile cunoștințe în domeniul dezvoltării socioeconomice, care reflectă legile dialecticii, acceptate și împărtășite de comunitatea științifică, unind prin aceasta majoritatea membrilor săi.

Se pare că sensul de fond al acestei generalizări ar trebui să reflecte o combinație de rezultate inovatoare cu anumite valori creative. Formal, ele sunt exprimate în noile principii de metode științifice (care reflectă, la rândul său, ansamblul actualizat al mijloacelor metodice, inclusiv tehnici, procedee și abordări performante).

Astfel, metodologia de actualizare cerută reflectă o sinteză dialectică a principiilor cognitive și analogie (variante) ale unei noi etape de dezvoltare socioeconomică, care definește logica în căutarea unui nou model de cunoștințe economice sau interpretează teoretic un anumit grup de fenomene socio-economice. Este necesar de a sublinia scopul principal al unei metodologii modernizate, care, în primul rând, constă în a asigura continuitatea dezvoltării disciplinelor științei economice și lucrul științific orientat spre acumularea de noi cunoștințe, dezvoltarea mijloacelor inovatoare avansate de cunoaștere a realităților socioeconomice și de impulsioneare a acestora. Respectiva abordare inovativă, concepută în scopul îmbunătățirii bazei metodologice pentru cercetare, reflectă în mod inerent procesul metodologic de dezvoltare dialectică, care este perceput de către reprezentanți ai disciplinei economice ca un model clasic, devenind ulterior parte a tradiției științifice fundamentale.

Metodologia inovativă joacă un rol extrem de important în eforturile științei economice, ajutând la menținerea stării de dezvoltare a societății și economiei, contribuind la obținerea cunoștințelor noi și la perfecționarea instrumentelor necesare pentru utilizarea lor pe baza cunoștințelor existente. Apariția metodelor noi, îmbunătățite ca urmare a perfecționării tehnicilor, procedeele și abordărilor, confirmă adevărul științific și permite de a corecta analiza, diagnostica și sinteza informației în scopul formării unui sistem nou de gândire și acțiune.

Activitatea creatoare a omului de știință constituie un plus original, prin aprofundarea și perfecționarea modului în care are loc conceptualizarea ideilor. Dezvoltarea și punerea în aplicare a unei noi metodologii condiționate de perfecționarea metodelor de cercetare și a obiectivelor, duce la modificarea obiectului de studiu, generând, în unele cazuri, schimbarea subiectului studiului.

Astfel, principala sarcină a paradigmei conceptuale este excluderea, în primul rând, a discordanței acestuia cu teoriile și metodele inovatoare. În plus, este de menționat existența problemelor inițiale de

cadru sau model, ale căror concepții și soluții orientează comunitatea științifică în cercetarea privind utilizarea teoriei de anticipare fenomenală, precum și îmbunătățirea paradigmei prin reinterpretarea teoriilor de numerar disponibile. Introducerea unei noi paradigme modifică semnificativ setul normelor, valorilor și atitudinilor acceptate de comunitatea științifică, care sunt utilizate de către cercetători ca un model sau standard pentru interpretare, evaluare și sistematizare a datelor științifice și a ipotezelor, pentru înțelegerea problemelor care apar în procesul de cunoaștere științifică. Recunoscând principiile generale ale lucrărilor oamenilor de știință, anumite standarde regulative și metode inovative într-o singură disciplină, metodologia științei respinge unificarea absolută a diversității reale metodologice și de fond de discipline științifice.

Îmbinarea momentelor obiective și ale celor subiective condiționează complexitatea și contradicția în cunoașterea dialecticii obiectivului și subiectivului. Dar, perfecționând metodologia pe baza modernizării mijloacelor metodice și aplicând raționamentul abstract, este nevoie de a delimita condițiile obiective și cele care caracterizează forma subiectivă a realizării lor. Doar prin aplicarea unei asemenea abordări științifice poate fi determinat mecanismul real de acțiune, ca mai apoi să fie elaborate în baza acestuia cele mai eficiente forme și mijloace aplicative de gospodărire.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Răboacă Gh., Dumitru C. Metodologia cercetării științifice economice. Ediția a III-a. București: Editura Fundației România de Mâine, 2004.
2. Iliadi Gh. Bazele metodologice ale cercetării problemelor economiei de piață (Metoda dialectică și practica economiei de piață). În: Economie și sociologie, nr.1, 2007. Chișinău: Editura IEFS.
3. Iliadi Gh. Bazele metodologice ale cercetării problemelor economiei de piață (Metoda de cercetare și metoda de expunere). În: Economie și sociologie, nr. 2, 2007. Chișinău: Editura IEFS.
4. Duță A. Elemente de metodologie a cercetării științifice. Timișoara: Editura Universității de Vest, 2002.